



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

14. Sententia Origenis de lege naturae & Moysis Pelagiana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

culpa, vel palma victoris. Quæ voces magis Pelagiana & gratiæ Christi capitalius inimica dici queant. Est enim ipsissima Pelagianorum in primisque Massiliensium inculcata querimonia. De cuius sensu apud Origenem ne quis dubitet, accipe alia nullâ tergiversatione pallianda. Nam cum sibi objectionem Catholicorum quasi hæreticorum contra liberum arbitrium objecisset, quod à Deo sit velle & perficere, sic respondet: Generaliter, ait (Apostolus), quia velle & perficere à Deo est. Sicut enim à Deo habent in hoc ipsum quod homines sumus, quod spiramus, quod movemur, ita & quod volumus à Deo habemus &c. Nempe ratione datâ divinitus voluntatis. Sic enim subiicit: Ita ergo est, quod dicit Apostolus, quia virtutem quidem voluntatis

A accepimus, nos autem abutimur voluntate vel in bonis vel in malis desiderijs. Et in fine capituli juxta istam distinctionem auxilium Dei libertatemque concilians: Neque, inquit, quia in nostro arbitrio sunt, putemus sine adiutorio Dei effici posse neque ea quæ in manu Dei sunt putemus absque nostris actibus & studijs & proposito consummari: scilicet, quo neque nos velle aliquid vel efficere ex nostro iam habeamus arbitrio, ut non scire debeamus hoc ipsum quod possumus velle vel efficere, à Deo nobis datum esse, secundum eam distinctionem quam supra diximus. Non posset ipse Pelagius accuratius suam naturalis possibilitatis gratiam inculcare quam hic Origenes facit: à quo doctrinam istam ac pene verba à Pelagianis esse mutuata, perpicuum est.

Lib. 3. Peri.
Arch. c. 1.

Sententia Origenis de lege naturæ & Moysis Pelagiana.

CAPVT XIV.

Lib. 2. in
Epist. ad
Rom. ad
illa: Gloria
& honor &
pax &c.

ib. inferiat

Supra lib. 2.
c. 5. in fine

Lib. 3. in
Epist. ad
Rom. f. 322

Lib. 4. cons.
Lul. c. 3.

QUOD si verò nos ad sententiam ejus de lege naturæ ac Moysis intelligendam vertimus, sparsim reperiemus Pelagianis laudibus celebrari. Nam legis naturæ sufficientiam ad recte vivendum passim inculcat & prædicat. Potest fieri, ait Origenes, ut vel ex his qui in lege sunt, si quis persuasione quidem communitus Christo non credit, operetur tamen quod bonum est, iustitiam teneat, misericordiam diligat, castitatem & continentiam servet, modestiam lenitatemque custodiat, atque omne bonum operetur. Hic etiam si vitam non habet æternam (hoc est regnum cælorum) quia credens si li vero Deo, non creditur & filio eius IESU Christo, quem misit; tamen gloria operum eius & pax & honor poterit non perire. Et infra cum omnia præcepta bonorum morum & cognitionem unius Dei Creatoris omnium per legem naturæ cordibus gentium inscripta docuisset: Hoc est ergo, subiicit, opus legis quod etiam gentes Apostolus dicit in pl. re naturaliter posse. Cum enim agunt que legi sunt, scripta videtur lex in cordibus eorum, à Deo, non atramento sed Spirita Dei vivi. Ecce gratiam Spiritus Dei vivi per naturalis legis inscriptionem in cordibus etiam non credentium. De quo delirio alibi plura diximus. Disertius explicat illam naturæ possibilitatem ad omne bonum alio in loco: Invenitur quidem Deus dedisse homini omnes affectus, omnesque vias quibus ad virtutem nisi possit & progredi: insuper etiam vim rationis inseruisse, quo agnosceret quid deberet agere, quid cavere. Hac ergo invenitur Deus communitur omnibus hominibus præstitisse. Sed si his acceptis homo neglexerit iter virtutis incedere, cui ex Deo nihil desit, invenitur ipse desuisse his quæ à Deo data sunt sibi. Quæ sanè omnia, aliaque plura quæ facile afferri poterant, ad amullim consonant doctrinæ Iuliani, quam Augustinus velut Evangelicæ repugnantem & evacuantem scandalum crucis, expugnat. Sed videamus nunc utrum saniora de lege

A Moysis in tabulis conscripta sentiat. Initium, Lib. 4. in inquit quodam in loco, iustificari à Deo fides est Epist. ad que creditur in iustificationem (data remissione peccatorum). Et hac fides cum iustificata fuerit, tanquam radix inbre suscepto, heret in anima solo, ut cum per legem Dei excelsi caperit, surgant in ea rami, qui fructus operum ferant. Ecce dogma Pelagij de operanda per legem iustitia, dummodo remissio peccatorum per fidem data præcesserit. Item: Mors, scilicet peccati, regnabat usque Lib. 5. in ad Moysen usque quem diximus ducem, qui missus à Epist. ad Deo omnium rege, regnum eius caput infringere & sub legem in ista Principis revocare. Et infra: Per legem enim purificatio peccatorum caput aperiri, & ex parte aliqua tyrannidi eius obfisti per hostias, per expiationes varias, per sacramenta, per præcepta. Sed quoniam tanta eius erat dominatio qua vires leu excederet, mittuntur in auxilium eius Propheta &c. Et tandem: Affuit IESUS Christus Filius Dei &c. Et ad illud: Lex subintravit ut abundaret delictum, dicit eos, qui hac de Moysis lege dicta suscipiant, ne leviter quidem Apostolicum sensum potuisse contingere. Nonne hæc ipsissima sunt quæ Pelagius, Iulianusque pro lege adversus gratiam dimicando profudere? Quod peccatum a Tol. lib. 2. censura legis infregerit & ex multa parte r. strinxerit. oper impref. fol. 279. b Quod regnum peccati. ita lege ceciderit, c Quod b Tol. lib. 2. cum lex naturæ & Moysis & Prophetæ non oper. impref. sufficerent, tandem Christus advenerit: lege Moy. fol. 407. sis non abundasse, sed à cecidisse peccata. Quæ c Pelag. lib. de pecc. orig. si vera sint, mentiri Apostolum, & Christum a. 26. gratis mortuum esse vociferatur e Augu. d Lib. 2. oper impref. fol. 407. llinus. e locu cit.

Et sanè quo spectat illud, quod cum Origenes divinæ gratiæ auxilium inculcare solet vix aliud ei nisi provocationes libertatis ac suspensiones tribuit, nisi ut vel sciendi commendat gratiam vel certe non nisi legis officium docentis, suadentis, provocantis, ab ea præstari velit? Nihil aliud, inquit, putandum est accidere nobis ex ipsis quæ cordi nostro suggeruntur, bonis vel malis.

Lib. 4. in
Epist. ad
Rom. f. 322
de pecc. orig.
a. 26.
d Lib. 2. oper
impref.
fol. 407.
e locu cit.
Lib. 3. Peri.
Arch. c. 2.

malis, nisi commotionem solam & incitamentum
 provocans nos ad bona vel mala. Possibile autem nobis
 est, cum maligna virtus nos coeperit ad malum inci-
 tate, abigere a nobis pravas suggestiones & resistere
 suasionibus pessimis, & nihil prorsus culpabile gerere.
 Et rursum possibile nobis est, ut cum divina virtus
 (id est Angelus) ad meliora provocaverit, non
 sequamur, liberi arbitrii potestate in utraque nobis
 servata. En par utrumque ad bonum ac ma-

lum suasio & provocatio, & equa ad utraque
 libertatis indifferencia. Hinc & alibi: Per gratiam misericordie suae omnibus providet, utque
 omnes quibuscumque curari possunt, remedijs horta-
 tur, quia provocat ad salutem. Quae suasionis, hor-
 tationis, ac provocationis vocabula ipsa illa sunt,
 quae Pelagiani ad gratiam suam explicandam
 ex similibus locis Origenis transtulerunt.

De gratia & merito ejus ipsissimus error Pelagij &
 Massiliensium ab Origene traditus. De
 justitiae perfectione & aeternas.

C A P V T X V.

Sed nullus error interimendae gratiae
 capitalior est, quam quod meritis hu-
 manis praecedentibus detur: in quem
 Pelagianos a gratia depulso legis atque
 naturae, tandem declinasse demonstravimus.
 Hunc velut proprium sibi vindicavit Origenes
 tantaque nervorum contentione passim docuit,
 ut & Pelagianos & Massilienses ipsos, quibus
 ille lapis offensivus fuit, superasse videatur,
 nihil enim perniciosum eorum scripta praefere-
 runt, quod non Origenes luculentius praefor-
 maverit, audaciusque protulerit. Nam in primi-
 s illius initium fidei quod Massilienses viri-
 bus humanis tribuunt, & ejus perfectionem
 Deo, ex Origenis fonte haustum est. Ut enim
 illa duo conciliet quod gratia gratis detur &
 tamen offerenda sit fides prius ab homine, & ita a
 Deo gratia promerenda: Sic se expedit: Invenis
 loc designari: & in Evangelijs, ubi Apostoli intelli-
 gentes quod ea quae ex homine est fides, esse non potest
 perfecta, nisi addita fuerit etiam ea quae ex Deo est,
 dicunt ad Salvatorem: auge nobis fidem. Et
 mox: Fides ipsa qua credere videmur Deo, dono
 in nobis gratia confirmatur. Cujus doctrinae
 memor iterat & inculcat eam libro nono ut
 nihil superesset nobis ambigui, quam per-
 peram de divina gratia sentiret. Sic enim lo-
 quitur: Quod autem dixit (Apostolus) secundum
 rationem vel mensuram fidei, puto iam plene in supe-
 rioribus exposuimus, quae sit fides quae a nobis requiri-
 tur & quae sit quae a Deo per gratiam datur, secun-
 dum haec quod idem Apostolus dicit: Alij fides in eo-
 dem spiritu: & item ubi ad Dominum dicunt: Auge
 nobis fidem. Quod sicut quidem quae speret & credat,
 & absque ulla dubitatione considerat, in nobis est, ratio
 vero fidei ipsius & scientia & perfectio eorum intel-
 lectus, quae credimus donatur a Deo. Unde clarissimi-
 mis verbis ibidem dicit: Ut ergo in nobis tanta fides
 inveniamur, quantum postulat sublimior gratia pro-
 mereri, nostri operis videtur & studij. Alibi vero labo-
 rem & sollicitudinem homini tribuit, Deo
 vero successum operis & laboris effectum:
 Cum ergo per haec doceatur, inquit, quod homo qui-
 dem laborem impendat & sollicitudinem, Deus
 autem successum operi tribuat & effectum. Quod
 latius ibidem astringit. Sed panis velis in li-
 bris Peri-Archon humani operis merita ad-

Aversus gratiam ventilat, omniaque Dei dona
 ex libero suspendit arbitrio. Cum spiritu oris
 inquit, quae digna sunt sanctificatione sancti-
 ficet. Item: Est & alia quoque (praeter natu-
 ram rationalem) etiam spiritus sancti gratia
 quae dignis praestatur: ministrata quidem per Chri-
 stum, impetrata autem a Patre secundum meritum
 eorum qui capaces efficiuntur. Et in libro tertio
 exponens quomodo Deus auferat ab homi-
 nibus cor lapideum, hoc fieri dicit, si ante
 ut discipuli se offerant & doctrinae suae pra-
 cepta suscipiant: sicut, inquit, in Evangelijs in-
 venimus aegrotantes accedere ad Salvatorem, rogan-
 tes ut percipiant sanitatem, & ita donum curari.
 Et est quidem, (verbi gratia) ut curentur cæci & vi-
 deant, in eo quidem quod peccati sunt Salvatorem,
 & crediderunt ei posse ab eo curari, opus ipsorum qui
 curati sunt; in eo vero quod eis redditur visus, opus
 est Salvatoris. Ita etiam in hoc divinus sermo pro-
 mittit se daturum eruditionem auferendo cor lapideum
 &c. Quam doctrinam instantissime toto pri-
 mo capite inculcat, ac tandem omnia quali in-
 summam colligens: Ita & Apostolum, inquit,
 dixisse intelligendum est eum ait: non sufficit ad per-
 sciendam salutem sola voluntas humana, nec idoneus
 est mortalis curus ad consequenda caelestia &c. nisi
 haec ipsa voluntas nostra bona, promptumque propo-
 situm, & quaecumque illa in nobis esse potest industria
 divini vel iuvetur vel auxiliatur. Et ideo valde
 convenienter dicit Apostolus, quia non volentis, neque
 curentis, sed misericordis est Dei. Et continuo, la-
 borem a nobis studiumque & industriam adhibendam
 tradit, sed laboris fructum ipsam salutem expectan-
 dam a Deo. Quae quid sibi volunt aliud, quam
 quod Pelagiani & Massilienses iisdem verbis
 asserunt gratiam ad assequendam perfectionem
 esse necessariam? Sed quid opus est pluribus?
 Totus Origenes in libris Peri-Archon scopus
 est, ut ostendat sicut loquitur, Providentiam
 Dei iuste omnia moderantem, & aequissimis dis-
 pensationibus pro singulorum meritis & causis regere
 immortales animas. Usque adeo quidem, ut
 nec praeterita vita rationalium creaturarum
 ijs meritis vacet, sed, inquit, futuri status cau-
 sam praeter semper anterior meritorum status.
 Hinc igitur, nec Hieremiam in utero sine
 meritis praecedentibus sanctificatum putat.

Lib. 4. in
 Epist. ad
 Rom. ad illud
 Ideo ex
 fide.

Luca 17.

Lib. 9. in Ep.
 ad Rom. ad
 illud: Ha-
 bentes do-
 nationes.

Lib. 7. in Ep.
 ad Rom. ad
 illud: Quod
 ergo dicitur
 mus.

Lib. 2. Peri-
 Arch. c. 9.

Lib. 1. Peri-
 Arch. c. 3.

Lib. 3. Peri-
 Arch. c. 12.

Rom. 11.

Lib. 3. c. 3.

LIB. 1. PERI-
 ARCHON. C. 3.

LIB. 3. C. 3.